

досвіду, набутого в процесі імітації дій дорослих. Переходу від відтворювальної до творчої діяльності сприяє узагальнена імітація, яка виражається в свідомому ставленні до зразків, у самостійному застосуванні відомих дитині знань, способів у незнайомих ситуаціях. Тому використання зразків і завдань на відтворення і перетворення об'єктів необхідне для формування у дітей таких знань і вмінь, які потім обов'язково будуть застосовані ними в самостійній діяльності, і в узагальненому вигляді стануть вихідною позицією для розвитку творчості.[13,28]

Висновки. Формування вміння художнього конструювання є однією з необхідних складових у процесі якої діти роблять безліч відкриттів і створюють цікавий, оригінальний продукт. Процес створення чогось нового для молодших школярів має першочергове значення. Діяльність дитини відрізняється від діяльності дорослих емоційністю, прагненням шукати й випробовувати різні рішення.

Література

1. Андрущенко І. Творча діяльність як основа формування естетичної культури особистості/ І. Андрущенко //Рідна школа. - 2005. - № 8. - С. 43-45.
2. Григор'єва В. В.Розвиток творчого мислення молодших школярів/ В. В. Григор'єва //Мистецтво та освіта. - 2015. - № 3. - С. 16-19
3. Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения / В. В. Давыдов. – М.: Педагогика, 1986. – 240 с.(86)
4. Закон України «Про освіту».-К.: МО України,1992(2)
5. Калініна Л.Проблема формування естетичних смаків особистості у сучасних педагогічних дослідженнях/ Л. Калініна //Рідна школа. - 2008. - № 5. - С. 23-25.
6. Котелянець Н. Творче конструювання розвиває інтелект/ Н. Котелянець, С. Скриннік //Дошкільне виховання. - 2005. - № 8. - С. 12-14.
7. Локарева Г.Художньо-естетична інформація як засіб виховання учнівської молоді/ Г. Локарева //Мистецтво та освіта. - 2006. - № 1. - С. 7-11.
8. Миколаєнко А. Естетичне виховання та естетика в трудовому навчанні / А. Миколаєнко //Трудова підготовка в закладах освіти. - 2010. - № 2. - С. 47-48.
9. Польова А. Розвиток творчих здібностей учнів засобами мистецтв/ А. Польова //Початкова освіта. - 2009. - Березень (№ 11). - С. 27-29.
10. Савчук І. Естетичне виховання школярів у позаурочний час: соломоплетіння/ І. Савчук //Трудова підготовка в закладах освіти. - 2010. - № 7/8. - С. 8-9.
11. Середа О. Розвиток і формування особистості молодшого школяра в умовах естетично-творчої діяльності/ О. Середа //Рідна школа. - 2015. - № 4. - С. 60-63.
12. Сисоєва С. Основи педагогічної творчості вчителя. Навч. посібник. /С. Сисоєва – К.:ІСДОУ. -1994.112с.(9)
13. Старовойт Л.В. Художньо-естетичне виховання дошкільників засобами ліплення // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія : Зб. наук. праць. – Випуск 43. / Редкол.: В.І. Шахов (голова) та ін.– Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. –С. 131-135
14. Трофімчук В. Задачі з елементами дизайну для художньо-конструкторської діяльності/ В. Трофімчук //Трудова підготовка в закладах освіти. - 2007. - № 1. - С. 29-34.
15. Чихурський А. Комплексне використання мистецтв у процесі естетичного виховання молодших школярів/ А. Чихурський //Початкова школа. - 2008. - № 1. - С. 43-45.

УДК 373.3.015.31:17

А.Гордійчук,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

A.Gordiychuk,
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОГО ДІЙСТВА

RAZVITOK CREATIVE ACTIVITIES OF YOUNG SCHOOLCHILDREN WITH THEATRICAL ACTIVITIES

Анотація. У статті розглядаються аспекти творчого розвитку молодших школярів засобами театралізованого дійства, обґрунтовується значимість застосування театралізованого дійства в процесі навчально-творчої діяльності.

Abstract. At the status of the aspects of creative development of the young schoolchildren with theatrical activities, the importance of theatrical activity in the beginning - the creative process.

Ключові слова: театралізоване дійство, ігрова діяльність, творчі здібності, творчий розвиток молодших школярів.

Key words: theatrical action, ігрова діяльність, creative health, creative development of young schools.

Постановка проблеми. Одним із найважливіших завдань сучасної школи є формування творчої, особистості. Головною метою школи, як зазначено в Концепції загальної середньої освіти, є створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу та таких індивідуальних здібностей особистості, які забезпечать їй досягнення життєвого успіху. Тому все більше уваги приділяється питанням творчого розвитку дітей, де головним завданням виступає розвиток їх творчих здібностей. У молодшому шкільному віці важлива роль належить самовираженню дітей через власну художньо-творчу діяльність. Враховуючи психофізіологічні особливості школярів цього віку - необхідно залучати їх до творчої діяльності в музичному, образотворчому, театральному та інших видах мистецтва.

Гуманізація освіти – актуальна проблема сьогодення. Відомо, тільки що професійно підготовлений вчитель – може виховати творчу особистість. Традиційні уроки, як основна форма навчання, не сприяють задоволенню потреб у самовираженні, самореалізації учня. Проте освітній процес постійно удосконалюється введенням нових технологій, методів, прийомів навчання.

Театральне мистецтво носить синтетичний характер поєднуючи мистецтво слова, театралізованого дійства з образотворчим мистецтвом і музичним. Залучення дітей до театральної діяльності відкриває великі можливості для різностороннього творчого розвитку їх здібностей. Заняття в театральному колективі вимагає від вихованців вдумливого аналізу твору (п'єси, інсценіровки, композиції), проникнення в ідейно-художній задум п'єси, що в свою чергу допомагає формуванню ідейно-естетичної оцінки життєвих явищ, людських взаємовідносин та власних вчинків.

Театр є видом мистецтва колективної творчості, постановки спектаклів це - результат творчих зусиль всього учнівського колективу. Тому на заняттях у театральній студії виховується відчуття колективізму, здатність відчувати і цінувати красу справжньої дружби і товаришування, вимогливості до себе та інших.

Мета статті. Організація творчої діяльності молодих школярів у театральній студії допомагає дітям усвідомити, що заняття театральним мистецтвом – це отримання задоволення від художньої праці, яке вимагає наполегливості, готовності постійного удосконалювати власні здібності. Основним змістом занять театральної діяльності є сценічне втілення народної казки, пісні, п'єси, які будуються на основі реалістичного відображення.

Виклад основного матеріалу. Швидкі темпи розвитку суспільства, що характерні для останніх років, зумовили необхідність пошуку шляхів виходу нашої економіки з занепаду, впровадження нових технологій в систему управління виробництвом та підготовки професійних фахівців різних галузей. Лише творча особистість може створювати та розробляти нові теорії, нові методики, нові напрямки розвитку, знаходити шляхи виходу зі складних, нестандартних, інколи непередбачених ситуацій. Тому забезпечення кожній людині можливості розвитку та самореалізації творчого потенціалу є одним із пріоритетних завдань сучасної педагогічної освіти.

Особливу увагу педагогу необхідно спрямувати на вміння діяти словом, так як слово є одним із основних засобів вираження думки, почуттів, відносин, бажань. Слово на сцені, як і в житті є засобом спілкування, говорити – означає діяти. Необхідно сприяти розвитку у вихованців уваги і емоційної чуйності до образної природи художнього слова, пробуджувати художню уяву. Природою стверджено так, що при словесному спілкуванні з іншими людьми ми спочатку розглядаємо внутрішнім баченням те, про що йде мова, а потім вже говоримо про видиме. Заняття над театральним дійством включає проведення з дітьми бесід про мистецтво, перегляд театральних дійств, фільмів, мультфільмів, відвідування мистецьких виставок. Важливим в роботі є виконання творчих завдань, розповіді про прочитаний текст, відгуки про переглянутий фільм, мультфільм, аналіз подій з життя.

Практичне знайомство із сценічним дійством може розпочинатися з ігор-вправ, імпровізацій, етюдів. Процес роботи над етюдами, як і підготовка спектаклю, впливають на формування духовного світу вихованця. Тому потрібно уважно відноситись до вибору тематики вправ і етюдів, запропонованих з метою розвитку спостережливості, емоційної пам'яті, зважаючи на вік та життєвий досвід вихованців. Етюди – імпровізації навчального характеру рекомендується проводити не тільки на початковому етапі, а й паралельно з роботою над твором. Робота над сценічним втіленням п'єси будується на основі аналізу, а саме: виявлення теми, ідейного спрямування вчинків героїв, художніх особливостей п'єси.

Аналіз п'єси – це процес динамічний, творчий, який вимагає від дітей напруженої роботи мислення і уяви, емоційного відгуку. Першим кроком в роботі є гра – імпровізація, це живе спілкування в рамках сюжету твору. Наступний етап потребує більш детального аналізу героя, образу, прояву його міміки, жестів, тембру, інтонації голосу. На завершальному етапі уточнюються ідейно-сміслові акценти в розвитку подій, сюжетного розвитку кожного персонажа п'єси, народної пісні, казки. Як В.О. Сухомлинський стверджує, що наступний вид творчості – музичне мистецтво.

Музика - це мова почуттів. Мелодія передає найтонші відтінки почуттів, недоступні слову. Музика починається там, де закінчується слово. І якщо словом обмежується проникнення вихователя в потаємні куточки юного серця, якщо після слова не починається тонше й глибше проникнення - музика, виховання не може бути повноцінним.

Музика й співи в школах - не тільки навчальний предмет, а й могутній засіб виховання, який має надати емоційного й естетичного забарвлення всьому духовному життю людини. Пізнання світу почути неможливе без розуміння й переживання музики, без глибокої духовної потреби слухати музику й одержувати насолоду від неї. Без музики важко переконати людину, яка вступає у світ, у тому, що людина прекрасна, а це переконання, по суті, є основою емоційної, естетичної, моральної культури.[1.,с.73]

Розглядаючи проблеми розвитку творчих здібностей молодших школярів засобами народного мистецтва, зокрема шляхом залучення дітей до театралізації народних обрядів. Необхідно відзначити, що у школі закладаються основи музичної культури. Навчаючи дітей співу, виховуючи в них активний, жвавий інтерес до музики, сповненої глибокого змісту, здатної пробудити в дитячі прекрасні піднесені почуття, школа стає одним з осередків масової музичної культури в нашій країні.

Вчитель пробуджує творчу думку дітей на уроці, створює необхідні умови для їхньої самореалізації. Найкращі можливості для цього відкриває позаурочна та позашкільна творча діяльність. При цьому дуже важливо, щоб у житті школи вона стала продовженням уроку, щоб урочна і позаурочна робота були єдиним пізнавальним процесом, доповнюючи, збагачуючи, урізноманітнюючи одна одну. «Творчість є діяльністю, в яку людина ніби вкладає часточку своєї душі: чим більше вкладає, тим багатшою стає сама...», - писав В.Сухомлинський [5, с. 109].

Широке використання театральних – ігрових методів навчання дає змогу не залишити поза увагою жодної дитини, дбаючи про її природні здібності, розвивати інтелектуально – емоційний рівень дітей, щоб знизити рівень закомплексованості учнів, навчити культурі мовленнєвого спілкування, виховувати навички культурного активного прояву емоцій і почуттів, розвивати у дітей вміння застосовувати нові здобуті знання на практиці, реалізуючи завдання національного виховання. Діти вчать працювати самостійно, виявляти ініціатив, легко уживатися з іншими, засвоювати нові знання за власним бажанням і залюбки, приймати рішення, розкривати свої творчі здібності, відчувати себе впевненою і обізнаною особистістю, взаємозбагачуючи один одного, живучи серед краси довкілля, та відчуваючи радість досліджень.

Досвід педагогічної діяльності засвідчує, що працюючи з молодшими школярами слід організувати навчальний процес, таким чином щоб він був цікавим, щоб кожен учень відчув силу успіху, оскільки це найголовніша умова становлення особистості. Самий незначний успіх слід підтримувати, похвалою, підбадьоренням. Коли дитина зробила найменший крок і відчула успіх, у неї обов'язково з'являється бажання вчитися і досягти кращих результатів. Театралізація є дієвим засобом розвитку особистості школяра, його мовлення. Вміле використання лялькового театру, п'єс, вистав, інсценізацій надає велику допомогу у щоденній роботі учителя та вихователя початкових класів у розумовому, моральному, естетичному вихованні учнів початкових класів.

У цьому процесі ведуча роль належить вчителю, який покликаний навчити дітей розуміти музику слухати її, а також наочно показати своїм вихованцям зв'язок музичного мистецтва з життям та іншими видами. Особливе його моральне значення полягає у суттєвому виявленні значення ідеї казки, пісні, інсценованої народної пісні.

Показ спектаклю є завершальним етапом роботи, який потребує від вихованців певного відношення до публічного виступу: відповідальної, святкової події. Тому вирішальне значення має принцип відбору та систематизації репертуару, який визначається закономірностями організації навчального процесу, його специфікою, метою виконання творчих завдань виступає орієнтацією на розвиток культури, здібностей до мистецтва почуттів удосконалення індивідуальних художніх виконавчих можливостей дітей.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що, театралізація фольклорного матеріалу, зокрема, народних обрядів, інсценізації пісень вимагає клопіткої творчої роботи. Потрібно досягти такої майстерності дитячого виконання, щоб слова і рухи були злагодженими та красивими, супроводжувались жвавою мімікою, виразними жестами, чіткою артикуляцією. При цьому слід

пам'ятати, що діти повинні доторкнутися до скарбів, які впродовж віків зберіг український народ. Театралізація є засобом могутнього виховного та розвивального процесу, як живий приклад участі у цьому процесі дорослих. Безпосередня участь дітей у застосуванні обрядовому дійстві, театралізованого застосування фольклорної спадщини яку зберігає український народ. Подальшого дослідження потребує проблема вивчення особливостей фольклорного виконавства й життя народної культури в сучасному соціумі.

Таким чином театралізована ігрова діяльність є різновидом активної художньої діяльності дітей, в процесі якої вони оволодівають способами спілкування в суспільстві різними видами мистецтва, і є певним творчим дитячим моделюванням соціальних відносин. При професійному керівництві учителів молодшими школярами особистісна ігрова діяльність формує їхні естетичні, моральні, інтелектуальні, творчі сфери свідомості. Творчий розвиток здібностей молодших школярів засобами театралізованого дійства розглядається як результат прояву їхніх максимальних самостійних духовних зусиль у процесі естетичного виховання новаційними педагогічними методами. Театралізація розвиває у дітей художні здібності, вчить розуміти та переживати зміст літературних творів. Інсценізація твору, на уроці читання, дає змогу краще опрацювати його охарактеризувати головних героїв, словесно змалювати ті чи інші події, персонажів твору. Робота над виставою казки, дає можливість уявити дітям головних героїв, охарактеризувати їх, зробити свої висновки, показати своє бачення цієї казки, її героїв.

Таким чином, театралізована діяльність дозволяє кожній дитині проявити власну активність, повністю розкрити приховані емоційні можливості, розкріпачити рухи, підвищити самооцінку, покращити пам'ять, збагатити словниковий запас, тобто виховати інтелектуально та духовно розвинену особистість.

Література

1. Артемова Л.В. Театр і гра. - К.:Томіріс, 2002. - 340 с.
2. Бібік Н.М. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів. - К.: Вінас, 1987. - 96 с.
3. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори: в 5т.-К.: Рад. школа, 1977,-Т.5.-С.292.
4. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори: В 5т. – К.: Рад. школа, 1977. – Т.3.-С.167.
5. Сухомлинский В.А. Избранные произведения: В 5 т. / В.А.Сухомлинський. - К.: Рад. шк., 1979. - Т 1. - 686 с., Т 3. - 719 с.

УДК 376.1-056.262:376.016:745.54:746.35

Т. Грига,

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

T. Griga,

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University

РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ ДІТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З МИСТЕЦТВА

DEVELOPMENT OF CHILDREN FINE MOTOR SKILLS IN THE CLASSES OF ART

Анотація. В статті розглядається вплив дрібної моторики на розвиток дитини; естетична й етнокультурна направленість виховання, яка пробуджує в дітях почуття патріотизму, приналежність до української культури. Розглянуті приклади розвитку дрібної моторики дітей знаданням методичних рекомендацій щодо розвивальних вправ та ігор.

Abstract.The article deals with the influence of small motility on child development; aesthetic and ethnocultural orientation of education, which awakens children's sense of patriotism, belonging to the Ukrainian culture. Examples of development of small motility of children with the provision of methodical recommendations for developing exercises and games are considered.

Ключові слова: дрібна моторика, усне мовлення, декоративно-прикладне мистецтво, аплікація.

Key words: fine motor skills, oral speech, arts and crafts, application.

Дрібна моторика – це сукупність скоординованих дій м'язової, кісткової нервової систем людини, часто в поєднанні із зоровою системою у виконанні дрібних, точних рухів кистями і